

Avsender: Alcoa Norway ANS
Adresse: Tollbugata 8b, 0152 Oslo
Org-nummer: 929 514 173
Ref: Ole Løfsnæs

Til: Statnett
Nydalens allé 33
0484 Oslo

Dato: 1. september 2021

Ref 21/00556 Revidert Nettavtale for Transmisjonsnettet – Alcoas høringsvar

Vi viser til mottatt dokumentasjon datert 31. mai 2021 om Statnetts forslag til en mer oppdatert og tydelig Nettavtale mellom Statnett og direkte tilknyttede kunder. Alcoa verdsetter initiativet og ser med dette frem til å gi sine innspill.

Om Alcoa

Alcoa er et globalt bauksitt-, alumina- og aluminiumsselskap med to aluminiumsverk i Norge – beliggende i henholdsvis Mosjøen og Lista. Alcoas verk på Lista er direkte tilknyttet transmisjonsnettet mens verket i Mosjøen er tilknyttet Lineas regionalnett. I dette notatet vil Alcoa primært kommentere elementer som angår vårt transmisjonsnetttilknyttede anlegg på Lista.

Bakgrunn – Alcoas nettanlegg på Lista og tilknytning til transmisjonsnettet

Alcoa eier en 300 kV transformatorstasjon på Lista. Alcoa har i dag konsesjon som netteier på forenklede vilkår med en tilknyttet nettkunde – Aker BP får elektrisk kraft til Valhall-virksomheten sin fra vårt anlegg. Dagens tilknytningsavtale med Statnett gir en utvekslingsrett på 270 MW. Alcoas og Aker BPs samlede uttak vil i løpet av det neste året overstige dette nivået.

Statnett har etter vårt kjennskap videre besluttet å temperaturoppgradere ledningene fra Kvinesdal til Alcoas stasjon. Statnett har i brev form, datert 14. oktober 2020, opplyst at ny kapasitetsgrense etter temperaturoppgradering vil være 655 MW.

Temperaturoppgraderingen øker ledningskapasiteten til et nivå som ligger over dagens uttak. Forventet ledig kapasitet og gunstig beliggenhet gjør Alcoas nettpunkt til et attraktivt uttakspunkt for nye industrietableringer. Alcoa har inngått en tilknytningsavtale med Lista REP med en uttaksgrense på 150 MW, etterhvert 200 MW. I tillegg har Alcoa inngått nærmere samarbeid med en ytterligere potensiell industriell satsing i området. Denne utviklingen gjør i økende grad Alcoa til et nettselskap i konvensjonell forstand, med tilhørende oppgaver Alcoa ikke er bemannet til å utføre.

Gitt Alcoas forventede utvikling som nettselskap blir selskapet direkte påvirket av samme drivkrefter som Statnett – et voksende antall bedrifter som trenger nett og et ditto voksende behov for at nettselskaper håndterer denne interessen på en kontrollert og etterprøvet måte. Alcoa har derfor klare forventninger til at en ny nettavtale med Statnett også presiserer hvordan Alcoa og industriselskap i lignende situasjon håndterer sine roller som nettselskap. I det følgende forklarer vi hvilke premisser en ny nettavtale bør inneholde og hvilke betenkeligheter vi har med forslaget fra Statnett.

Generelt om industriens betingelser

En oppdatert nettilknytningsavtale til transmisjonsnettet må ikke svekke industriens betingelser i nettet i forhold til dagens avtale. At forbrukersiden nå har fått en betydelig økt nettkostnad etter Statnetts

betydelige investeringer de siste årene, understreker at den økte kapasiteten må bidra til å bedre betingelsene til industrien. Vi legger videre til grunn at hensynet til eksisterende industri må ivaretas blant annet med rettighet til kapasitet ivaretas selv om industribedrifter midlertidig kan ha noe lavere produksjon i en periode for eksempel i forbindelse med redusert produksjon i en periode med sviktende marked eller vedlikehold.

Alcoas fremtidige rolle som nettselskap; tydelige avklaringer i tilknytningsavtalen er nødvendig

I høringsunderlaget Statnett legger frem er det særlig tre ting som begrunner behov for nye nettavtaler: en voksende interesse for nettilknytning, effektiv behandling av konsesjonssøknader for nett og utfordringer med spenningsregulering. Subsidiære begrunnelser inkluderer et overordnet behov for mer tydelige avtaler, som etterlyst av NVE/RME. Tydelighet antas å være forenlig med Statnetts ambisjon om bedre nettplasslegging og bedre utnyttelse av nettet/lavere kostnader.

Nettplanlegging er en oppgave som delvis vil tilfalle Alcoa. Ved å eie en transformatorstasjon og nettilknytningspunkt, med etterhvert ledig kapasitet, er Alcoa allerede et naturlig kontaktpunkt for fremtidige uttakskunder. Alcoa vil også eventuelt kunne bli disse kundenes nettleverandør og tilknytningspliktige motpart. I den egenskap må Alcoa gjøre samme vurderinger som Statnett må gjøre når kapasitet skal tildeles. Dette faller utenfor Alcoas kjernevirksomhet, og for å utføre oppgaven på riktig måte vil Alcoa være helt avhengig av innspill fra Statnett. Alcoa vil for eksempel ha svært begrenset kapasitet til å utøve nødvendig styrket kundeoppfølging, slik det beskrives i avsnitt 1.1 i høringsnotatet (Sak nr. 21/00556-1 Vedlegg 1).

En oppdatert nettavtale mellom Alcoa og Statnett bør definere ansvarsforholdet mellom selskapene, og definere hvilke avgrensninger som ligger mellom Alcoa og Statnett når det gjelder utførte oppgaver som nettselskap. Spesielt vil Alcoa ha behov for hvilken rolle selskapet skal spille som tildeler av kapasitet og hvordan denne rollen bør utføres. Alcoa vil tilføres beslutningsmyndighet hva gjelder tildeling av ledig kapasitet og vilkår for nettilknytning. Dette vil trolig gripe inn i Statnetts beslutningskompetanse for transmisjonsnettets rolle i Agder. Det bør også være en vurdering av hvorvidt Alcoas nettilknytningspunkt er å anse som transmisjonsnett og om tilliggende nettselskapsoppgaver bør overtas av Statnett.

Vi viser i denne sammenheng til kapittel 6 i høringsnotatet der samhandling mellom Statnett og kunder er en forutsetning for bedre utnyttelse og utbygging av nett. En slik samhandling mellom Alcoa og Statnett på Lista fordrer derfor en klar rollefordeling der Statnett har et tydeligere ansvar for overordnet nettvikling. Alcoa påpeker samtidig at samhandling med Statnett kan bli en utfordring på grunn av potensielt knappe resurser hos Statnett. Vi understreker at informasjonsflyten i dag er god, men den preges av og til av forbehold ettersom Statnett, slik det fremstår for oss, har en veldig spredt organisasjon.

Nettkapasitet; avklaringer er nødvendig

Alcoa støtter det vi oppfatter som den nye tilknytningsavtalens viktigste formål: tydeligere effektgrenser og tydeligere vilkår for oppdatering av effektgrenser. For Alcoas del er denne effektgrensen i dagens avtale (Lista) i praksis utdatert. En ny tilknytningsavtale, når den kommer, vil måtte definere eksakt dagens nye effektgrense for tilknytningspunktet i Lista samt effektgrensen som oppnås etter temperaturoppgradering. Det er videre viktig at prosessen med temperaturoppgradering beskrives utførlig i et supplerende dokument – når arbeidet vil begynne, arbeidets varighet og forventet ferdigstilling.

Som nettselskap med stadig flere tilknyttede kunder vil Alcoa ha en voksende interesse av at regler for kapasitetstildeling og effektgrenser overholdes. Det er ikke gitt at Alcoas nettkunder vil bruke tildelt kapasitet fullt ut. Alcoa støtter derfor i prinsippet intensjonen av at effektgrenser bør kunne oppdateres jevnlig ut fra forbruk, og at dette er hjemlet i et tydelig rammeverk.

I høringsnotatets avsnitt 3.7 foreslår Statnett å utrede økonomiske virkemidler knyttet til effektgrenser. Det er uklart for Alcoa hvilke premisser som skal legges til grunn for en slik utredning og hvilket svar den vil komme med, men Alcoa vil i sitt netteierskap finne dette svært krevende å gjennomføre i praksis. Vi ber derfor Statnett avklare eksakt hva som er hensikten med en slik utredning før et nytt regelverk for nye tilknytningsavtaler er ferdigstilt.

Erstatningsansvar vil i noen tilfeller fortsatt være uklart

Nettavtaleutkastets avsnitt 18 definerer bestemmelser for erstatningsansvar. Som første innspill ønsker Alcoa at innledningsavsnittet i gjeldende tilknytningsavtale videreføres til den nye:

Dersom en av partene misligholder sine forpliktelser etter Nettavtalen og den annen part som følge av dette lider et økonomisk tap, skal den misligholdende part erstatte dette tapet.

Assymetrisk informasjon er et vedvarende problem når det gjelder erstatningsansvarssaker. I saker der ansvaret er utløst av en for for forsyningsfeil vil bakgrunnsinformasjonen være forbeholdt nettselskapet. En ny tilknytningsavtale må gjøre det tydelig at hver part forplikter å gi den andre part fullgod informasjon om feilårsak og hendelsesforløp. Det er videre problematisk at Statnett får definisjonsmakt over hvilke skadebegrensende tiltak som eventuelt skal gjennomføres. På generelt grunnlag vil ikke industriselskap ha forutsetning for å vurdere hvorvidt mottatt informasjon er mangelfull. Av den grunn blir det også krevende å kvalitetssikre og eventuelt motgå oppgitt informasjon.

Avtaler om spenningsregulering; samarbeid bør gi lavere belastning for begge parter

Alcoa konstaterer at Statnett tillegger spenningsregulering stor vekt høringsnotatet. Statnett påpeker dessuten at spenningskvaliteten vil kunne forbedres betraktelig ved å sørge for at kundenes reaktive komponenter er korrekt innstilt. Begge Alcoas verk avkreves avgifter for reaktiv effekt.

Vi har ingen grunn til å tvile på Statnetts vurdering, men det er hittil ikke lagt frem tilgjengelig dokumentasjon på hvorfor og hvordan svekket spenningskvalitet utgjør et problem. Alcoa ønsker langt mer åpenhet fra Statnett om begrunnelser for behovet for økt spenningskvalitet, samtidig som Alcoa oppfordrer Statnett til å være tydelig på hvilke satser for reaktiv effekt som skal gjelde i fremtiden.

Leveringskvalitet driftsstanskoordinering

Det er positivt at bestemmelser om driftsstanskoordinering forsøkes utbedret i den nye tilknytningsavtalen. Imidlertid er det uklart for oss hvilken rolle vi må spille når det gjelder koordinert driftstans mellom oss og våre tilknyttede nettkunder. Det bør synliggjøres i tilknytningsavtalen hvordan Alcoa som uttakskunde og netteier skal håndtere dette.

Generelle kommentarer

Alcoa er en av Norges største uttakskunder og berøres kraftig av Statnetts utforming av nettтарiffer, jf. Kontrollforskriften § 13. Når det gjelder avsnitt 12 i avtaleutkastet ønsker Alcoa at i tillegg til å informere om nye tariffnivå og tariffbestemmelser, pliktes Statnett å oppgi eventuell årsak til tariffendring og *hvordan* eventuelt nye tariffener er beregnet.

Alcoa minner om at flere av landets prosessindustribedrifter, inkludert Alcoas anlegg i Mosjøen, er tilknyttet regionalnettet. Veldig ofte er det helt vilkårlige årsaker til at noen industribedrifter er tilknyttet regionalnett istedenfor transmisjonsnett. Like fullt har industri i underliggende nett et høyere tariffnivå enn industribedrifter i transmisjonsnettet. Et ytterligere problem for førstnevnte er en tidvis ulik tariffingspraksis i ulike regionalnett mellom. Alcoa vil derfor oppfordre Statnett til å bidra til at industri tilknyttet underliggende nett får tilsvarende avtale som transmisjonsnettskunder.

Det har vært begrenset mulighet for intern diskusjon og koordinering siden høringen i stor grad har funnet sted i sommer. Vi ber derfor at Statnett har gode prosesser med alle nettkunder og organisasjonene slik at en kommer fram til gode løsninger. Norsk Industri vil bidra til dette og forventer å bli involvert i dette arbeidet framover.

Vi er tilgjengelige for å svare på spørsmål ved behov. I så tilfelle, ta kontakt med:

Ole Løfsnæs, nordisk energisjef
Epost: ole.lofsnaes@alcoa.com
Telefon: +47 97 69 04 78